

Rosario Ali Taikon, Theresa Eriksson, Paula Andreska och Lise Berg.

Om romernas situation

Det var en intresserad skara människor som samlats på folkets hus i Göteborg. Amnesty anordnade ett seminarium för att belysa romernas situation i Europa. Medverkande var Thereza Eriksson, lärare på Agnesbergs folkhögskola i Göteborg, Rosario Taikon från È Romani Glinda samt Lise Bergh, generalsekreterare för Amnesty.

Text: Mirelle Gyllenbäck **Foto:** Veronika Portik

Att romernas situation runt omkring i Europa är en angelägen fråga är ingenting nytt, i synnerhet när det gäller de romska barnen. Att alla barn ska få gå i skolan och få en gedigen utbildning är en självklarhet. Men denna självklarhet omfattar inte alla romer. Det finns fall från olika länder i Europa där romska barn sätts i klasser och skolor ämnade för förståndshandikappade barn, trots att de romska barnen mycket väl platsar i de vanliga klasserna. Detta har skett vid ett flertal tillfällen i bland annat Slovenien. När det går ut information till de romska föräldrarna är de inte alltid heller medvetna om att barnen blir placerade i dessa skolor och klasser.

Att romer blir diskriminerade inom många olika samhällssektorer är heller ingenting nytt. Många länder runt omkring i Europa har en bra lagstiftning

när det kommer till diskriminering och orättvis behandling. Men eftersom påföljderna för de som diskriminerar är små eller till och med obefintliga, tas inte lagstiftningen på så stort allvar. Att romska barn placeras i särskolor är ett problem för hela Europa menar Rosario Ali Taikon.

– I många länder finns det tester som varje elev måste göra för att få tillträde till en viss skola. Dessa tester går bland annat ut på att se hur kulturellt och språkligt kompetenta de är. I många fall har romerna sämre förutsättningar att klara av dessa tester. Trots att de kan vara födda i landet, betyder det inte att de har haft kontakt med majoritetsbefolkningen. I vissa fall kan de inget annat språk än romanés. Men i många fall vill föräldrarna att barnen ska gå i dessa specialklasser

eftersom det redan finns andra romer som går där, säger Rosario Ali Taikon.

Romerna i Italien - en av de mörkaste situationerna?

Under den senaste tiden har det varit ett stort inflöde av rumänska romer till Italien. Det är dessa romer som varit föremål för den heta debatt som förts de senaste åren i landet. Deras situation stryps hela tiden genom restriktioner. Runt omkring i Italien finns det läger där de är bosatta året om. Myndigheterna vill begränsa deras frihet genom att kontrollera vem som går ut och in i lägren.

– Det har förts fram en stor kritik från olika länder, men det har inte hänt någonting i praktiken.

Fingertrycksdebatten av romer i Italien (se È Romani Glinda nummer 4-2008) var hett omdebatterad, men ingenting hände förutom kritik från bland annat media. Den kritik som Sverige har riktat mot landet har varit svag, säger Lise Bergh. framtiden

Här i Sverige då?

Skiljer sig situationen för romerna här i Sverige exempelvis från Slovenien och Italien? Ja, menar Thereza Eriksson.

– Men det finns fortfarande mycket kvar att göra.

Hon menar att om vi, både romer och majoritetsbefolkningen, inte visar starkare motstånd mot det som sker i Europa mot romerna, är det inte långt från att det kan hända oss. Här i landet har alla romer samma rättigheter som majoritetsbefolkningen, men det betyder inte att diskrimineringen har försvunnit. Eftersom romerna har en låg utbildningstradition, leder det till att gruppen rent generellt inte har så stor kunskap om sina rättigheter.

– I olika situationer som kan uppstå, vet man att man blir illa behandlad, men man vet inte att det är diskriminering, säger Thereza Eriksson.